

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ботаніки, дендрології та лісової селекції

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ ЛіСПГ
Роман ВАСИЛИШИН

“ ”

2025 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри ботаніки,
дендрології та лісової селекції

Протокол № 10 від “29” травня 2025 р.
Завідувач кафедри

Юрій МАРЧУК

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Садово-паркове господарство»

Олеся ПІХАЛО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕКОРАТИВНА ДЕНДРОЛОГІЯ

Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»

спеціальність 206 «Садово-паркове господарство»

освітня програма «Садово-паркове господарство»-

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробники: професор, доктор сільськогосподарських наук, професор
Ковалевський Сергій Борисович

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Декоративна дендрологія – базова дисципліна для підготовки фахівців із спеціальності 206 – Садово-паркове господарство. В процесі вивчення студенти оволодіють вмінням визначати і докладно характеризувати головні деревні види за морфологічними, анатомічними ознаками та раціонально використовувати їх в садово-парковому господарстві при створенні, реконструкції та реставрації парків. Скверів та інших об’єктів садово-паркового мистецтва.

«Декоративна дендрологія»

Галузь знань, освітній ступінь, спеціальність, освітня програма				
Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»			
Освітній ступень	Бакалавр			
Спеціальність	206 «Садово-паркове господарство»			
Освітня програма	«Садово-паркове господарство»			
Характеристика навчальної дисципліни				
	Нормативний термін навчання		Скорочений термін навчання	
Вид	Обов'язкова		Обов'язкова	
Загальна кількість годин	300		180	
Кількість кредитів ЄКТС	10		6	
Кількість змістових модулів	5		5	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	курсова робота		курсова робота	
Форма контролю	Залік, Екзамен		Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання				
	Нормативний термін навчання		Скорочений термін навчання	
	денна форма	заочна форма	денна форма	заочна форма
Рік підготовки (курс)	2	2	1	2
Семестр	3,4	4, 5	2	3, 4
Лекційні заняття	60 год.	14 год.	30 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	—	—	—	—
Лабораторні заняття	105 год.	22 год.	90 год.	10 год.
Самостійна робота	135 год.	264 год.	60 год.	160 год
Індивідуальні завдання	—	—	—	—
Навчальна практика	60 год.	—	25 год.	—
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5, 6 год.	—	—	—

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Декоративна дендрологія – частина ботаніки, що вивчає деревні рослини. Вона відноситься до фундаментальних дисциплін навчального плану ННІ лісового і садово-паркового господарства та є невід’ємною частиною програми підготовки фахівців садово-паркового господарства. Декоративна дендрологія дає майбутнім спеціалістам перше і основне поняття про об’єкти їх практичної діяльності – дерева, кущі, ліани, напівкущі.

Глибина і об’єм знань, одержаних з декоративної дендрології допомагають студентам краще засвоїти інші, пов’язані з нею, дисципліни, виходячи з діалектичної єдності середовища і рослинного організму. Декоративна дендрологія дозволяє студентам пізнати, що зв’язки між середовищем і рослинами багатофакторні, філогенетично обумовлені, що в системі «рослина-середовище» більш рухомими, динамічними і менш стійкими є рослини.

Завдання. Декоративна дендрологія дає можливість спеціалістам, які проектують садово-паркові об’єкти та інженерно-технічним працівникам, які здійснюють їх будівництво, докладно вивчити найбільш цікаві для містобудівництва декоративні властивості видів деревних рослин, ознайомитись у достатній мірі з їх біологічними та екологічними особливостями для найбільш раціонального використання в зеленому будівництві різних регіонів України.

При вивченні декоративної дендрології студенти використовують знання, здобуті ними під час освоєння ботаніки, ґрунтознавства, лісової метеорології, фізики, хімії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: видове багатство деревних рослин, знати відношення основних деревних та кущових видів до дії різних екологічних факторів;
вміти: підбирати асортимент перспективних деревних видів для декоративних, лісових та лісомеліоративних насаджень на території України.

Набуття компетентностей:

інтегральні компетентності:

ІК 1. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі вирощування декоративних рослин, фітодизайні та флористиці, проектування, створення та експлуатації об’єктів садово-паркового господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів рослинництва, ландшафтної архітектури, садово-паркового будівництва та екології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).

ФК 7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.

ФК 11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал.

ФК 13. Здатність застосовувати базові знання з екології, природно-заповідної справи та біоценотичного підходу в процесі збереження та реновації садово-паркових об'єктів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування декоративних рослин та рослинних садово-паркових угруповань, підтримання їх декоративності, стійкості і стабільності в умовах комплексної зеленої зони міста.

ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.

ПРН 16. Володіти знаннями, розумінням із фундаментальних наук, впроваджуючи їх у комплексному вирішенні питань природоохоронної діяльності, структури природо-заповідних територій, сучасних урбанізаційних процесів та оцінки інтродукованих рослин в урбофітоценози.

ПРН 18. Демонструвати знання щодо сучасних та інноваційних методів проектування об'єктів різного функціонального призначення, будівництва, експлуатації та підвищення їх біологічної стійкості, екологічних принципів використання природних ресурсів в умовах урбанізованого середовища.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

2.1. Для нормативного терміну навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1.												
Тема 1 Декоративна дендрологія. Предмет дисципліни, методи, складові частини. Завдання декоративної дендрології, її досягнення, зв'язок з іншими дисциплінами.	1	1					4	4				
Діагностичні ознаки видів. Морфологічні особливості видів.	6			6			4					4
Тема 2 Філогенетична система деревних рослин.	6	2		4			6					6
Тема 3 Вид, його ареал, внутрішньовидова мінливість	6	2		2		2	4			2		2
Тема 4 Життєві форми та життєвий цикл деревних рослин	8	2		2		4	4					4
Тема 5 Основи екології деревних рослин. Екологічні фактори і екологія рослин	6	2		2		2	6			2		4
Тема 6 Тепло як екологічний фактор	7	2		3		2	4					4
Тема 7 Вода як екологічний фактор	7	2		3		2	4					4
Тема 8 Світло як екологічний фактор	6	2		2		2	4					4
Разом за змістовим модулем 1	53	15		20		18	40	4		4		32
Змістовий модуль 2												
Тема 1 Повітря як екологічний фактор	6	2		2		2	4					4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього о	у тому числі					усього о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 2 <i>Едафічні екологічні фактори</i>	10	2		4		4	6					6
Тема 3 <i>Рельєф як екологічний фактор</i>	9	2		4		3	4					4
Тема 4 <i>Біотичні фактори</i>	12	3		4		5	6			2		4
Тема 5 <i>Антропогенні екологічні фактори</i>	7	2		3		2	6					6
Тема 6 <i>Дендрофлора України, її особливості.</i>	12	2		4		6	4	2				2
Тема 7 <i>Поняття про інтродукцію рослин.</i>	12	2		4		6	6			2		4
Разом за змістовим модулем 2	68	15		25		28	36	2		4		30
Змістовий модуль 3												
Тема 1 <i>Основи вчення про рослинний покрив.</i>	2	2					4	2				2
<i>Видова та внутрішньовидова різноманітність рослин.</i>	2			2			4					4
<i>Вивчення внутрішньовидових систематичних одиниць.</i>	6					6	4					4
Тема 2 <i>Поняття про біоценоз та його особливості.</i>	6	2		4			4			2		2
Тема 3 <i>Внутрішньовидова мінливість хвойних і листяних деревних рослин та її значення для садово-паркового будівництва.</i>	2	2					4			2		2
<i>Вивчення внутрішньовидової мінливості деревних видів.</i>	4			4			6					6
<i>Ознайомлення з культиварним різноманіттям</i>	6					6	10					10

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього о	у тому числі					усього о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
<i>деревних видів.</i>												
Тема 4 <i>Природні зони рослинності.</i>	2	2					6			2		4
<i>Діагностичні ознаки життєвих форм росту і груп росту.</i>	2			2			4					4
<i>Вивчення внутрішньовидових систематичних одиниць.</i>	4					4	6					6
<i>Відділ Голонасінні.</i>							6					6
<i>Вивчення біологічних та екологічних особливостей, ареалів, використання голонасінних.</i>	4					4	6					6
<i>Відділ Голонасінні.</i>							6					6
<i>Вивчення біологічних та екологічних особливостей, ареалів, використання голонасінних.</i>	2			2			6					6
Разом за змістовим модулем 3	42	8		14		20	76	2		6		68
Змістовий модуль 4												
Тема 1 <i>Загальні відомості про декоративні якості деревних рослин.</i>	2	2					4	2				4
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Букові, Березові, Ліщинові</i>	9			6		3	8					8
Тема 2 <i>Життєві форми та розміри рослин як елементи декоративності. Декоративне значення форми стовбура, крони.</i>	2	2					4			2		2
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Вербові</i>	7			4		3	8					8
Тема 3 <i>Будова, розміри та орнамент листків як</i>	2	2					4					4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього о	у тому числі					усього о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
<i>елементи декоративності рослин.</i>												
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Кленові, Маслинові.</i>	9			6		3	8					8
Тема 4 <i>Декоративні якості квіток. Строки та тривалість цвітіння декоративних рослин.</i>	2	2					6					6
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Липові, Бруслинові.</i>	7			4		3	6					6
Тема 5 <i>Декоративні якості плодів. Декоративні форми плодових рослин.</i>	2	2					4					4
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Бобові.</i>	7			4		3	4					4
Тема 6 <i>Тривалість та строки вегетації, цвітіння, досягання плодів рослин, їх значення в садово-парковому будівництві.</i>	2	2					6			2		4
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Крушинові, Жимолостеві, Горіхові.</i>	7			4		3	6					6
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Маслинові, Фісташкові, Агрусів, Деренові.</i>	5			4		1	8					8
Разом за змістовим модулем 4	63	12		32		19	78	2		4		72
Змістовий модуль 5												
Тема 1 <i>Особливості мікроклімату та ґрунтових умов у населених пунктах. Роль деревних рослин у покращенні мікроклімату в населених пунктах.</i>	4	4					8	2				6
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Магнолієві, Лимонникові, Барбарисові,</i>	9			4		5	14					14

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього о	у тому числі					усього о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
<i>Тутові, Платанові, Рутові, Гірकोкаштанові.</i>												
Тема 2 <i>Основні елементи композицій із зелених насаджень.</i>	7	2		2		3	4			2		2
Тема 3 <i>Мистецтво зміни форми деревних рослин. Деревні види придатні для створення солітерів, лінійних насаджень, деревних груп, живих огорож, бордюрів і вертикального озеленення.</i>	6	2				4	4			2		2
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родини Розові.</i>	4			4			25					25
Тема 4 <i>Асортимент деревних рослин для садово-паркового будівництва в Лісостепу, Поліссі, Степу України.</i>	5	2				3	4	2				2
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родини Розові.</i>	9			4		5	14					14
Разом за змістовим модулем 5	44	10		14		20	73	4		4		65
Усього годин	300	60		105		135	300	14		22		264
Курсовий проект (робота)	30	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-

2.2. Для скороченого терміну навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1.												
Тема 1 Декоративна дендрологія. Предмет дисципліни, методи, складові частини. Завдання декоративної дендрології, її досягнення, зв'язок з іншими дисциплінами.												
Діагностичні ознаки видів. Морфологічні особливості видів.	4			4			4					4
Тема 2 Філогенетична система деревних рослин.	3	1		2			4					4
Тема 3 Вид, його ареал, внутрішньовидова мінливість	4			2		2	4			2		2
Тема 4 Життєві форми та життєвий цикл деревних рослин	5	1		2		2	4					4
Тема 5 Основи екології деревних рослин. Екологічні фактори і екологія рослин	5	1		2		2	6	2				4
Тема 6 Тепло як екологічний фактор	5	1		2		2	4					4
Тема 7 Вода як екологічний фактор	5	1		2		2	4					4
Тема 8 Світло як екологічний фактор	5	1		2		2	4					4
Разом за змістовим модулем 1	36	6		18		12	34	2		2		30
Змістовий модуль 2												
Тема 1 Повітря як екологічний фактор	5	1		2		2	4					4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
Тема 2 <i>Едафічні екологічні фактори</i>	5	1		2		2	4					4
Тема 3 <i>Рельєф як екологічний фактор</i>	5	1		2		2	4					4
Тема 4 <i>Біотичні фактори</i>	5	1		2		2	4					4
Тема 5 <i>Антропогенні екологічні фактори</i>	5	1		2		2	4					4
Тема 6 <i>Дендрофлора України, її особливості.</i>	5			4		1	6	2				4
Тема 7 <i>Поняття про інтродукцію рослин.</i>	6	1		4		1	6			2		4
Разом за змістовим модулем 2	36	6		18		12	32	2		2		28
Змістовий модуль 3												
Тема 1 <i>Основи вчення про рослинний покрив.</i>	1	1					4	2				2
<i>Видова та внутрішньовидова різноманітність рослин.</i>	2			2			2					2
<i>Вивчення внутрішньовидових систематичних одиниць.</i>	3					3	2					2
Тема 2 <i>Поняття про біоценоз та його особливості.</i>	5	1		4			2			2		
Тема 3 <i>Внутрішньовидова мінливість хвойних і листяних деревних рослин та її значення для садово-паркового будівництва.</i>	2	2					2					2
<i>Вивчення внутрішньовидової мінливості деревних видів.</i>	4			4			4					4
<i>Ознайомлення з культиварним різноманіттям</i>	3					3	2					2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
<i>деревних видів.</i>												
Тема 4 <i>Природні зони рослинності.</i>	2	2					4					4
<i>Діагностичні ознаки життєвих форм росту і груп росту.</i>	2			2			2					2
<i>Вивчення внутрішньовидових систематичних одиниць.</i>	3					3	4					4
<i>Відділ Голонасінні.</i>	2			2			2					2
<i>Вивчення біологічних та екологічних особливостей, ареалів, використання голонасінних.</i>	3					3	4					4
<i>Відділ Голонасінні.</i>	2			2			2					2
<i>Вивчення біологічних та екологічних особливостей, ареалів, використання голонасінних.</i>	2			2			4					4
Разом за змістовим модулем 3	36	6		18		12	40	2		2		36
Змістовий модуль 4												
Тема 1 <i>Загальні відомості про декоративні якості деревних рослин.</i>	1	1					4	2				2
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Букові, Березові, Ліщинові</i>	6			4		2	4					4
Тема 2 <i>Життєві форми та розміри рослин як елементи декоративності. Декоративне значення форми стовбура, крони.</i>	1	1					2					2
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Вербові</i>	4			2		2	4					4
Тема 3 <i>Будова, розміри та орнамент листків як</i>	1	1					2					2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
<i>елементи декоративності рослин.</i>												
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Кленові, Маслинові.</i>	6			4		2	4					4
Тема 4 <i>Декоративні якості квіток. Строки та тривалість цвітіння декоративних рослин.</i>	1	1					2					2
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Липові, Бруслинові.</i>	4			2		2	4					4
Тема 5 <i>Декоративні якості плодів. Декоративні форми плодових рослин.</i>	1	1					2					2
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Бобові.</i>	4			2		2	4					4
Тема 6 <i>Тривалість та строки вегетації, цвітіння, досягання плодів рослин, їх значення в садово-парковому будівництві.</i>	1	1					4			2		2
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Крушинові, Жимолостеві, Горіхові.</i>	3			2		1	4					4
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Маслинові, Фісташкові, Агрусів, Деренові.</i>	3			2		1	4					4
Разом за змістовим модулем 4	36	6		18		12	44	2		2		40
Змістовий модуль 5												
Тема 1 <i>Особливості мікроклімату та ґрунтових умов у населених пунктах. Роль деревних рослин у покращенні мікроклімату в населених пунктах.</i>	4	2				2	4	2				2
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родин Магнолієві, Лимонникові, Барбарисові,</i>	8			6		2	4					4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.		л.	п.	лаб.	інд.	с.р.
<i>Тутові, Платанові, Рутові, Гірकोкаштанові.</i>												
Тема 2 <i>Основні елементи композицій із зелених насаджень.</i>	3	1				2	4			2		2
Тема 3 <i>Мистецтво зміни форми деревних рослин. Деревні види придатні для створення солітерів, лінійних насаджень, деревних груп, живих огорож, бордюрів і вертикального озеленення.</i>	3	1				2	4					4
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родини Розові.</i>	6			6			5					5
Тема 4 <i>Асортимент деревних рослин для садово-паркового будівництва в Лісостепу, Поліссі, Степу України.</i>	4	2				2	4					4
<i>Визначення покритонасінних деревних видів родини Розові.</i>	8			6		2	5					5
Разом за змістовим модулем 5	36	6		18		12	30	2		2		26
Усього годин	180	60		90		60	180	10		10		160
Курсовий проект (робота)	30	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Декоративна дендрологія: історія, суть та методи	1
2	Філогенетична система деревних рослин	2
3	Поняття про вид і його ареал	2
4	Життєві форми та життєвий цикл деревних рослин	2
5	Основи екології деревних рослин. Екологічні фактори і екологія рослин	2
6	Тепло як екологічний фактор	2
7	Вода як екологічний фактор	2
8	Світло як екологічний фактор	2
9	Повітря як екологічний фактор	2
10	Едафічні екологічні фактори	2
11	Рельєф як екологічний фактор	2
12	Біотичні фактори	3
13	Антропогенні екологічні фактори	2
14	Дендрофлора України, її особливості	2
15	Поняття про інтродукцію рослин	2
16	Основи вчення про рослинний покрив	2
17	Поняття про біоценоз та його особливості	2
18	Внутрішньовидова мінливість хвойних і листяних деревних рослин та її значення для садово-паркового будівництва	2
19	Природні зони рослинності	2
20	Загальні відомості про декоративні якості деревних рослин	2
21	Життєві форми та розміри рослин як елементи декоративності	2
22	Будова, розміри та орнамент листків як елементи декоративності рослин	2
23	Декоративні якості квіток	2
24	Декоративні якості плодів	2
25	Тривалість та строки вегетації, цвітіння, досягання плодів рослин, їх значення в садово-парковому будівництві	2
26	Особливості мікроклімату та ґрунтових умов у населених пунктах	4
27	Основні елементи композицій із зелених насаджень	2
28	Мистецтво зміни форми деревних рослин	2
29	Асортимент деревних рослин для садово-паркового будівництва в Лісостепу, Поліссі, Степу України	2

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Діагностичні ознаки видів.	2
2.	Видова та внутрішньовидова різноманітність рослин.	2
3.	Діагностичні ознаки життєвих форм росту і груп росту.	2
4.	Визначення внутрішньовидової мінливості.	2
5.	Морфологія стовбура, крони, гілок, пагонів.	2
6.	Морфологія листя, бруньок, кореневої системи.	2
7.	Морфологія квіток, шишок, плодів, насіння.	4
8.	Визначення голонасінних деревних видів роду Сосна	6
9.	Визначення голонасінних деревних видів роду Ялина	6

10.	Визначення голонасінних деревних видів роду Модрина	6
11.	Визначення голонасінних деревних видів роду Ялиця	6
12.	Визначення голонасінних деревних видів роду Ялівець	4
13.	Визначення голонасінних деревних видів роду Тис	2
14.	Визначення голонасінних деревних видів родини Таксодієві	4
15.	Визначення голонасінних деревних видів родини Кипарисові	4
16.	Визначення покритонасінних деревних видів родин Букові, Березові, Ліщинові.	6
17.	Визначення покритонасінних деревних видів родин Вербові.	4
18.	Визначення покритонасінних деревних видів родин Кленові, Маслинові.	6
19.	Визначення покритонасінних деревних видів родин Липові, Бруслинові.	5
20.	Визначення покритонасінних деревних видів родин Бобові.	5
21.	Визначення покритонасінних деревних видів родин Крушинові, Жимолостеві, Горіхові.	5
22.	Визначення покритонасінних деревних видів родин Маслинкові, Фісташкові, Агрусіві, Деренові.	5
23.	Визначення покритонасінних деревних видів родин Магнолієві, Лимонникові, Барбарисові, Тутіві, Платанові, Рутові, Гіркокаштанові.	5
24.	Визначення покритонасінних деревних видів родини Розові.	10
	Разом	105

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота 1. Морфологічні ознаки та особливості використання в озелененні культиварів видів родини соснові (<i>Pinaceae</i>)	27
2	Самостійна робота 2. Морфологічні ознаки та особливості використання в озелененні культиварів видів деревних рослин родин кипарисові (<i>Cupressaceae</i>) гінкгові (<i>Ginkgoaceae</i>), тисові (<i>Taxaceae</i>)	27
3	Самостійна робота 3. Морфологічні ознаки та особливості використання в озелененні культиварів видів деревних рослин родин: сапіндові (<i>Sapindaceae</i>), альтингієві (<i>Altingiaceae</i>), актинідієві (<i>Actinidiaceae</i>), барбарисові (<i>Berberidaceae</i>), березові (<i>Betulaceae</i>), самшитові (<i>Buxaceae</i>), калинові (<i>Viburnaceae</i>), жимолостеві (<i>Caprifoliaceae</i>), бруслинові (<i>Celastraceae</i>), кизиліві (<i>Cornaceae</i>), багрянникові – <i>Cercidiphyllaceae</i> , тамариксові (<i>Tamaricaceae</i>), клокичкові (<i>Staphyleaceae</i>), гамамелісові (<i>Hamamelidaceae</i>), букові (<i>Fagaceae</i>), платанові (<i>Platanaceae</i>), мальвові (<i>Malvaceae</i>).	27
4	Самостійна робота 4. Морфологічні ознаки та особливості використання в озелененні культиварів видів деревних рослин родин: сімарубові (<i>Simarubaceae</i> Lindl.), анакардієві (<i>Anacardiaceae</i> Lindl.), аралієві (<i>Araliaceae</i> Vent.), маслинкові (<i>Elaeagnaceae</i> Lindl.), агрусові (<i>Grossulariaceae</i> A.P. De Candoll), тутіві (<i>Moraceae</i>), бобові (<i>Fabaceae</i> Lindl.), горіхові (<i>Juglandaceae</i>), лимонникові (<i>Schisandraceae</i>), каркасові (<i>Celtidaceae</i>), маслинові (<i>Oleaceae</i> Lindl.), в'язові (<i>Ulmaceae</i>), виноградові (<i>Vitaceae</i> Juss.), вербові (<i>Salicaceae</i>), рутові (<i>Rutaceae</i> Juss.).	27
5	Самостійна робота 5. Морфологічні ознаки та особливості використання	27

	в озелененні культиварів видів деревних рослин родин: гортензіїв (<i>Hydrangeaceae</i> Dum.), бігніонієві (<i>Bignoniaceae</i> Pers.), вересові (<i>Ericaceae</i> DC.), гіркокаштанові (<i>Hippocastanaceae</i> Torr. et Gray), магнолієві (<i>Magnoliaceae</i>), півонієві (<i>Paeoniaceae</i>), лютикові (<i>Ranunculaceae</i>), Хвилівникові (<i>Aristolochiaceae</i>), жостерові (Крушинові) – (<i>Rhamnaceae</i> Juss.), шипшинові (<i>Rosaceae</i> Juss.).	
	Разом	135

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання

- екзамен;
- залік;
- модульні тести;
- реферати;
- захист лабораторних робіт.

7. Методи навчання

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда);
- практичний метод (лабораторні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- самостійна робота (виконання завдань).

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Перший семестр		
Модуль 1.		
Лабораторна робота 1. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин роду сосна (<i>Pinus</i>)	ПРН 5, ПРН 9, ПРН 16, ПРН 18. Студент повинний вивчити морфологічні ознаки та екологічні особливості видів та культиварів деревних рослин родини соснові (<i>Pinaceae</i>). Вміти визначати зазначені в програмі види за пагонами, насінням та шишками. Орієнтуватися в особливостях використання зазначених рослин в ландшафтному дизайні.	15
Лабораторна/практична робота 2. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родів ялина (<i>Picea</i>) та ялиця (<i>Abies</i>)		15
Лабораторна робота 3. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родів тсуга (<i>Tsuga</i>), псевдотсуга (<i>Pseudotsuga</i>), модрина (<i>Larix</i>) та кедр (<i>Cedrus</i>)		15
Самостійна робота 1. Морфологічні ознаки та особливості використання в озелененні культиварів видів родини соснові (<i>Pinaceae</i>)		25

Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2.		
Лабораторна робота 4. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родини кипарисові (<i>Cupressaceae</i>)	ПРН 5, ПРН 9, ПРН 16, ПРН 18. Студент повинний вивчити морфологічні ознаки та екологічні особливості видів та культиварів деревних рослин родин кипарисові (<i>Cupressaceae</i>) гінкгові (<i>Ginkgoaceae</i>), тисові (<i>Taxaceae</i>). Вміти визначати зазначені в програмі види за пагонами, насінням та шишками. Орієнтуватися в особливостях використання зазначених рослин в ландшафтному дизайні.	20
Лабораторна робота 5. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин кипарисові (<i>Cupressaceae</i>) гінкгові (<i>Ginkgoaceae</i>), тисові (<i>Taxaceae</i>)		20
Самостійна робота 2. Морфологічні ознаки та особливості використання в озелененні культиварів видів деревних рослин родин кипарисові (<i>Cupressaceae</i>) гінкгові (<i>Ginkgoaceae</i>), тисові (<i>Taxaceae</i>)		30
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Залік	30	
Всього за семестр	(Навчальна робота + залік) ≤ 100	
Курсовий проект/робота (за наявності)		100
Другий семестр		
Модуль 3.		
Лабораторна робота 1. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: сапіндові (<i>Sapindaceae</i>), альтингієві (<i>Altingiaceae</i>), актинідієві (<i>Actinidiaceae</i>), барбарисові (<i>Berberidaceae</i>).	ПРН 5, ПРН 9, ПРН 16, ПРН 18. Студент повинний вивчити морфологічні ознаки та екологічні особливості видів та культиварів деревних рослин родин сапіндові (<i>Sapindaceae</i>), альтингієві (<i>Altingiaceae</i>), актинідієві (<i>Actinidiaceae</i>), барбарисові (<i>Berberidaceae</i>), березові (<i>Betulaceae</i>), самшитові (<i>Buxaceae</i>), калинові (<i>Viburnaceae</i>), жимолостеві (<i>Caprifoliaceae</i>), бруслинові (<i>Celastraceae</i>), кизиліві (<i>Cornaceae</i>), багрянникові – <i>Cercidiphyllaceae</i> , тамариксові (<i>Tamaricaceae</i>), клокичкові (<i>Staphyleaceae</i>), гамамелісові (<i>Hamamelidaceae</i>), букові (<i>Fagaceae</i>), платанові (<i>Platanaceae</i>), мальвові (<i>Malvaceae</i>). Вміти визначати зазначені в програмі види за об'єктами та безлистими пагонами, насінням. Орієнтуватися в особливостях використання зазначених рослин в ландшафтному дизайні.	15
Лабораторна робота 2. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: березові (<i>Betulaceae</i>), самшитові (<i>Buxaceae</i>), калинові (<i>Viburnaceae</i>).		15
Лабораторна робота 3. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: жимолостеві (<i>Caprifoliaceae</i>), бруслинові (<i>Celastraceae</i>), кизиліві (<i>Cornaceae</i>), багрянникові – <i>Cercidiphyllaceae</i> , тамариксові (<i>Tamaricaceae</i>), клокичкові (<i>Staphyleaceae</i>)		15
Лабораторна робота 4. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: гамамелісові (<i>Hamamelidaceae</i>), букові (<i>Fagaceae</i>), платанові (<i>Platanaceae</i>), мальвові (<i>Malvaceae</i>)		15
Самостійна робота 3. Морфологічні ознаки та особливості використання в озелененні культиварів видів деревних рослин родин: сапіндові (<i>Sapindaceae</i>), альтингієві (<i>Altingiaceae</i>), актинідієві		10

(<i>Actinidiaceae</i>), барбарисові (<i>Berberidaceae</i>), березові (<i>Betulaceae</i>), самшитові (<i>Buxaceae</i>), калинові (<i>Viburnaceae</i>), жимолостеві (<i>Caprifoliaceae</i>), бруслинові (<i>Celastraceae</i>), кизиліві (<i>Cornaceae</i>), багрянникові – <i>Cercidiphyllaceae</i> , тамариксові (<i>Tamaricaceae</i>), клокичкові (<i>Staphyleaceae</i>), гамамелісові (<i>Hamamelidaceae</i>), букові (<i>Fagaceae</i>), платанові (<i>Platanaceae</i>), мальвові (<i>Malvaceae</i>).		
Модульна контрольна робота 3.		30
Всього за модулем 3.		100
Модуль 4.		
Лабораторна робота 5. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: сімарубові (<i>Simarubaceae</i> Lindl.), анакардієві (<i>Anacardiaceae</i> Lindl.), аралієві (<i>Araliaceae</i> Vent.), маслинкові (<i>Elaeagnaceae</i> Lindl.), агрусові (<i>Grossulariaceae</i> A.P. De Candoll), тутові (<i>Moraceae</i>).		15
Лабораторна робота 6. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: бобові (<i>Fabaceae</i> Lindl.), горіхові (<i>Juglandaceae</i>), лимонникові (<i>Schisandraceae</i>), каркасові (<i>Celtidaceae</i>)	ПРН 5, ПРН 9, ПРН 16, ПРН 18. Студент повинний вивчити морфологічні ознаки та екологічні особливості видів та культиварів деревних рослин родин сімарубові (<i>Simarubaceae</i> Lindl.), анакардієві (<i>Anacardiaceae</i> Lindl.), аралієві (<i>Araliaceae</i> Vent.), маслинкові (<i>Elaeagnaceae</i> Lindl.), агрусові (<i>Grossulariaceae</i> A.P. De Candoll), тутові (<i>Moraceae</i>), бобові (<i>Fabaceae</i> Lindl.), горіхові (<i>Juglandaceae</i>), лимонникові (<i>Schisandraceae</i>), каркасові (<i>Celtidaceae</i>), маслинкові (<i>Oleaceae</i> Lindl.), в'язові (<i>Ulmaceae</i>), виноградові (<i>Vitaceae</i> Juss.), вербові (<i>Salicaceae</i>), рутові (<i>Rutaceae</i> Juss.). Вміти визначати зазначені в програмі види за обійстяними та безлистими пагонами, насінням. Орієнтуватися в особливостях використання зазначених рослин в ландшафтному дизайні.	15
Лабораторна робота 7. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: маслинові (<i>Oleaceae</i> Lindl.), в'язові (<i>Ulmaceae</i>), виноградові (<i>Vitaceae</i> Juss.)		15
Лабораторна робота 8. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: вербові (<i>Salicaceae</i>), рутові (<i>Rutaceae</i> Juss.)		15
Самостійна робота 4. Морфологічні ознаки та особливості використання в озелененні культиварів видів деревних рослин родин: сімарубові (<i>Simarubaceae</i> Lindl.), анакардієві (<i>Anacardiaceae</i> Lindl.), аралієві (<i>Araliaceae</i> Vent.), маслинкові (<i>Elaeagnaceae</i> Lindl.), агрусові (<i>Grossulariaceae</i> A.P. De Candoll), тутові (<i>Moraceae</i>), бобові (<i>Fabaceae</i> Lindl.), горіхові (<i>Juglandaceae</i>), лимонникові (<i>Schisandraceae</i>), каркасові (<i>Celtidaceae</i>), маслинові (<i>Oleaceae</i> Lindl.), в'язові (<i>Ulmaceae</i>), виноградові (<i>Vitaceae</i> Juss.), вербові (<i>Salicaceae</i>), рутові (<i>Rutaceae</i> Juss.).		10
Модульна контрольна робота 4.		30

Всього за модулем 4.		100
Модуль 5.		
Лабораторна робота 9. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: гортензіїв (<i>Hydrangeaceae</i> Dum.), бігніонієві (<i>Bignoniaceae</i> Pers.), вересові (<i>Ericaceae</i> DC.)	ПРН 5, ПРН 9, ПРН 16, ПРН 18. Студент повинний вивчити морфологічні ознаки та екологічні особливості видів та культиварів деревних рослин гортензіїв (<i>Hydrangeaceae</i> Dum.), бігніонієві (<i>Bignoniaceae</i> Pers.), вересові (<i>Ericaceae</i> DC.), гіркокаштанові (<i>Hippocastanaceae</i> Torr. et Gray), магнолієві (<i>Magnoliaceae</i>), півонієві (<i>Paeoniaceae</i>), лютикові (<i>Ranunculaceae</i>), Хвилівникові (<i>Aristolochiaceae</i>), жостерові (Крушинові) – (<i>Rhamnaceae</i> Juss.), гіркокаштанові (<i>Hippocastanaceae</i> Torr. et Gray), магнолієві (<i>Magnoliaceae</i>), півонієві (<i>Paeoniaceae</i>), лютикові (<i>Ranunculaceae</i>), Хвилівникові (<i>Aristolochiaceae</i>), жостерові (Крушинові) – (<i>Rhamnaceae</i> Juss.), шипшинові (<i>Rosaceae</i> Juss.) . Вміти визначати зазначені в програмі види за обійстяними та безлистими пагонами, насінням. Орієнтуватися в особливостях використання зазначених рослин в ландшафтному дизайні.	15
Лабораторна робота 10. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родин: гіркокаштанові (<i>Hippocastanaceae</i> Torr. et Gray), магнолієві (<i>Magnoliaceae</i>), півонієві (<i>Paeoniaceae</i>), лютикові (<i>Ranunculaceae</i>), Хвилівникові (<i>Aristolochiaceae</i>), жостерові (Крушинові) – (<i>Rhamnaceae</i> Juss.)		15
Лабораторна робота 11. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родини шипшинові (<i>Rosaceae</i> Juss.) (підродина Яблуневі)		15
Лабораторна робота 12. Морфологічні ознаки та екологічні особливості видів деревних рослин родини шипшинові (<i>Rosaceae</i> Juss.)		15
Самостійна робота 5. Морфологічні ознаки та особливості використання в озелененні культиварів видів деревних рослин родин: гортензіїв (<i>Hydrangeaceae</i> Dum.), бігніонієві (<i>Bignoniaceae</i> Pers.), вересові (<i>Ericaceae</i> DC.), гіркокаштанові (<i>Hippocastanaceae</i> Torr. et Gray), магнолієві (<i>Magnoliaceae</i>), півонієві (<i>Paeoniaceae</i>), лютикові (<i>Ranunculaceae</i>), Хвилівникові (<i>Aristolochiaceae</i>), жостерові (Крушинові) – (<i>Rhamnaceae</i> Juss.), шипшинові (<i>Rosaceae</i> Juss.)		10
Модульна контрольна робота 5.		30
Всього за модулем 5.		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за семестр	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час написання модуля та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із директором інституту).

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3180>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної практики навчальної дисципліни.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева й кущі. Голонасінні: Довідник / Кохно М. А., Гордієнко В. І., Захаренко Г. С. та ін.; за ред. М. А. Кохна, С. І. Кузнецова; НАН України, Нац. бот. сад ім. М. М. Гришка. – К.: Вища школа, 2001. – 207 с., іл.
2. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина І. Довідник / Кохно М. А., Пархоменко Л. І., Зарубенко А. У. та ін.; за ред. М. А. Кохна. – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 448 с., іл.
3. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина ІІ. Довідник / Кохно М. А., Трофименко Н. М., Пархоменко Л. І. та ін.; за ред. М. А. Кохна та Н. М. Трофименко. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 716 с., іл.
4. Заячук В. Я. Дендрологія. Голонасінні: Навчальний посібник / В. Я. Заячук. – Л.: ТзОВ «Фірма Камула», 2005. – 176 с.
5. Заячук В. Я. Дендрологія. Покритонасінні: Навчальний посібник / В. Я. Заячук. – Л.: ТзОВ «Фірма Камула», 2004. – 408 с.
6. Заячук В. Я. Дендрологія: Підручник / В. Я. Заячук. – Л.: Апріорі, 2008. – 656 с.
7. Колесников А. И. Декоративная дендрология / А. И. Колесников – К.: Лесн. пром-сть, 1974. – 703 с.

Допоміжні:

1. Ковалевський С.Б. Проектування ландшафтних об'єктів (Частина 2. Дендропроєктування). Навчальний посібник. С.Б. Ковалевський, О.О. Демченко, Л.М. Березівський, А.Л. Соботович. – К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2018. – 206 с.
2. Галактіонов І. І. Декоративні рослини природної флори України. Довідник / І. І. Галактіонов – К.: Вища школа, 1977. – 325 с.
3. Деревья и кустарники, культивируемые в Украинской ССР. Покрытосеменные. Справочное пособие / под общ. ред. Кохно Н. А. – К.: Наук. думка, 1986. – 720 с.
4. Деревья и кустарники. Справочник / под ред. Л. И. Рубцова. – К.: Наук. думка, 1974. – 589 с.
5. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія: навчальний посібник / О. А. Калініченко – К.: Вища школа, 2003. – 199 с.
6. Ковалевський С.Б., Демченко О.О., Курдюк О.М. Інтродукція рослин. Підручник. - К.: ЦП «Компринт», 2021. – 218 с.
7. Ковалевський С.Б., Демченко О.О., Курдюк О.М. Інтродукція рослин. Навчальний посібник. - К.: ТОВ «ЦП Компринт», 2024. – 204 с.
8. Ковалевський С.Б., Марчук Ю.М., Маєвський К.В., Шевчук М.О., Дубчак М.Ю., Марчук О.О., Середюк О.О. Декоративна дендрологія. Методичні вказівки до вивчення дисципліни та виконання лабораторних завдань студентами денної форми навчання ОС «Бакалавр» спеціальності 206 «Садово-паркове господарство». – К.: ТОВ «ЦП КОМПРИНТ», 2023. – 74 с.
9. Кохно М. А. Методичні рекомендації щодо добору дерев та кущів для інтродукції в Україні / Кохно М. А., Кузнецов С. І. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 48 с.
10. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць: Підручник / В. П. Кучерявий – Львів: Світ, 2005. – 456 с.
11. Лаптев О. О. Інтродукція та акліматизація рослин з основами озеленення / О. О. Лаптев – К.: Фітосоціоцентр, 2001. – 128 с.
12. Липа О. Л. Дендрологія з основами акліматизації / О. Л. Липа – К.: Вища школа, 1977. – 224 с.
13. Пушкар В. В. Порайонний асортимент дерев і кущів України / Пушкар В. В., Кузнецов С. І., Левон Ф. М. – К.: Держбуд України, 1998. – 187 с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.199. № 2456-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>.
2. Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у

- населених пунктах України» від 10.04.2006. № 105. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06>.
3. URL: <https://landscapearchitecturemagazine.org/>
4. Majdecki L. Historia ogrodow / L. Majdecki. – Warszawa : Panstwowe Wydawnictwo Naukowe, 1978. – 942 p.
5. <https://www.worldfloraonline.org/>